

Monitoragenda Sectorakkoord Energiesector

Activiteiten Overheid	2008	2009	2010	2011
<p>Algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maximaal benutten van budgettaire mogelijkheden voor de SDE - Inzake de EU-richtlijn duurzame energie een goede overgang naar een nieuwe marktsituatie bewerkstelligen (m.n. groene stroom) - Een investeringsperspectief bieden voor fossiele brandstoffen voor 2020 en verder <p>Wind op zee</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2010 voldoende nieuwe vergunningen voor 450 MW nieuw vermogen - In 2008 duidelijkheid voor investeerders over het 'stopcontact op zee', met de intentie om de aanleg en het beheer van de elektriciteitskabels op zee onder verantwoordelijkheid van TenneT te brengen - Uiterlijk 2010 locaties aanwijzen voor Windparken op Zee. - Uiterlijk 2011 zal het nieuwe stelsel van vergunning- en subsidieverlening gereed zijn - Versterken van inspanningen die energiesector pleegt op onderzoeksgebied <p>Wind op Land</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2011 zal ca. 2000 MW nieuw vermogen Wind op Land vergund zijn - intentie van de Rijksoverheid is om voor 2011 aan te geven waar concentratie gebieden voor Windparken op Land ontstaan - Effectieve en efficiënte besluitvorming over ruimtelijke projecten <p>Biomassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Criteria opstellen voor toelaatbaarheid biomassa en bepalen welke vormen subsidiabel zijn - In 2008 met de sector bezien op welke manier bij- en meestook van biomassa in grootschalige elektriciteitscentrales kan worden gerealiseerd. In 2009 uitsluitel over perspectief over financiële ondersteuning - De energiesector ondersteunen bij het opzetten en uitwerken van certificeringstrajecten voor biomassa. - Proefprojecten opzetten met landen van herkomst om duurzaamheidscriteria in de praktijk te toetsen <p>Zon PV</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nog deze kabinetsperiode ten minste 70 MW aan nieuw vermogen met Zon-PV stimuleren. - De basis leggen voor verdere uitrol richting 2020 en verder. <p>CCS</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2008 duidelijkheid geven over lange termijn beheer, aansprakelijkheden en verantwoordelijkheden mbt CO2-opslagvelden. - Bijdragen aan onderzoek als genoemd in art. 7.4.5. - In 2009 zijn de financieringsopties van CCS in kaart gebracht, waarna politieke besluitvorming kan plaatsvinden. - In 2010 duidelijkheid creëren over de omgang met bestaande infrastructuur bij uitgeduceerde gasvelden die geschikt zijn voor CO2-opslag. - Samen met de energiesector werken aan onderzoek naar geschikte opslaglocaties en benodigde transportinfrastructuur voor CO2, en uiteindelijk oordeel geven of een veld geschikt is voor opslag. - Zorg dragen voor een goede afstemming in de keten van afvang, transport en opslag. - Invloed aanwenden binnen Europese Unie en onder meer inzetten op verplichte toepassing CCS zodra het stand der techniek is. 				

<p>Warmte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aanvalsplan warmte wordt in 2008 opgesteld en jaar na vaststelling in TK door partijen wordt beoordeeld of randvoorwaarden zijn vervuld. - Monitoren of WKK-overleg tussen energiesector en industrie leidt tot adequate vervolgacties. - Rekenmethodiek voor energieprestatienorm voor wijken aanwijzen. <p>Infrastructuur</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Elektriciteitswet en Gaswet aanpassen en netbeheerders tijdig zekerheid bieden over de doorwerking van investeringen in tariefregulering. - Duurzame elektriciteit krijgt voldoende toegang tot het net. - Zorgen dat de netbeheerders eisen met betrekking tot de technische specificaties en veiligheids- en gezondheidseisen toe kunnen passen die nodig zijn voor een veilig en een betrouwbaar systeem. - In 2008 onderzoeken of en onder welke randvoorwaarden het (laten) aanleggen van een aansluitpunt op zee in de aangewezen gebieden dient te gebeuren. - Helderheid scheppen over de te verwachten doorlooptijd voor vergunningverlening voor infrastructuur voor Wind op Zee, de kostenverdeling inclusief het bijbehorende reguleringskader. <p>RD&D</p> <ul style="list-style-type: none"> - In het kader van de Innovatieagenda een impuls geven aan de innovatie op de voor dit akkoord relevante transitiepaden. - Energiepartijen ondersteunen waar nodig en mogelijk bij het verwerven van extra Europese onderzoeksgelden. 				
--	--	--	--	--

Activiteiten Energiesector	2008	2009	2010	2011
<p>Algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investeren in innovatie, leereffecten en schaalvoordelen voor duurzame energie - Nieuwe kolencentrales behoren tot de schoonste in Europa - Exploitanten van nieuwe kolencentrales reduceren CO2-emissie vanaf 2015 substantieel en laten zien hoe binnen eigen centralebestand invulling wordt gegeven aan afspraken in dit akkoord <p>Wind op zee</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kennis ontwikkelen en breed beschikbaar stellen (gericht op kostenreductie en terugdringen subsidiebehoefte) <p>Wind op Land</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investeren dan wel elektriciteit uit Wind op Land projecten van derden in Nederland inkopen - Bij eigen investeringen bijdrage leveren aan gebiedsontwikkeling, is samenwerking met lokale en regionale actoren - Bij bestaande locaties (bij einde levensduur) indien mogelijk herontwikkelen - Bijdragen aan innovatie middels R&D en anderszins <p>Biomassa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bijdragen aan de ontwikkeling voor een systeemopzet voor breed toepasbare certificering - In 2009 een certificeringssysteem voor duurzame biomassa implementeren en actief zoeken naar nieuwe mogelijkheden voor het gebruik van biomassa. - Actief zoeken naar mogelijkheden om biomassa te benutten voor e-productie - Vanaf 2008 periodiek aangeven hoe de ontwikkeling van biomassa in de brandstofmix richting 2020 eruit moet zien - Investeren in innovaties en in 2009 een innovatieprogramma maken gericht op duurzaamheid en kostenreductie. <p>Zon PV</p> <ul style="list-style-type: none"> - In 2008 in overleg treden met de brancheorganisaties van de zonnestroombedrijven en de bouwsector teneinde deze te stimuleren om uitvoering te geven aan de randvoorwaarden. - Eigen leden oproepen te investeren in innovaties en gebouw geïntegreerde oplossingen. <p>CCS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe kolencentrales ‘capture ready’ bouwen en voorbereiden op CCS zodat toepassing mogelijk is zodra technologie marktrijp en economisch haalbaar is. - In 2011 voorstellen gereed hebben voor twee grote demonstratieprojecten - Kennis en ervaringen uit demonstratieprojecten delen. - Substantieel bijdragen aan RD&D. - Onderzoek doen naar geschikte locaties voor opslag en vergunningen aanvragen. - Vanaf 2009 rapporteren over de voortgang van CCS. - Bij gebleken geschiktheid van de technologie na 2015 stappen zetten om rond 2020 verantwoord toe te kunnen passen als marktrijpe technologie. <p>Warmte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bestaande warmtenetten worden beter benut en duurzame bronnen worden ingepast, o.a. van AVI's. - Samen met andere stakeholders zorg dragen voor nieuwe warmteprojecten bij nieuwbouw en renovatie. - Met de industrie in 2008 in overleg treden om een gedeeld beeld creëren voor de potenties van warmte voor de industrie. <p>Infrastructuur</p>				

<ul style="list-style-type: none"> - Binnen de mogelijkheden van het aan te passen reguleringskader a) de elektriciteitsnetten geschikt maken voor de verwachte sterke toename van decentraal opgewekt gas en c) netaansluiting(en) op zee realiseren. - Aan de Nederlandse Mededingingsautoriteit de technische specificaties voorstellen om een veilig en betrouwbaar functioneren van het systeem te garanderen. - In de kwaliteits- en capaciteitsplannen van 2012 de benodigde extra transportmiddelen identificeren. - Onderzoek intensiveren naar de systeem- en regeltechnische consequenties van de grootschalige inpassing van Wind op Zee. - Bij decentraal opgewekte elektriciteit: a) de gewenste hoeveelheid in 2020 in infrastructuur faciliteren, en hierbij gelijke tred houden met de feitelijke ontwikkelingen van duurzame opwekking; b) loadmanagement- en lokale systeemdiensten ontwikkelen voor de inpassing van duurzaam opgewekte elektriciteit; c) pro-actief onderzoek en demonstratieprojecten uitvoeren voor inpassing van decentraal opgewekte elektriciteit; d) door middel van standaardisering de juiste randvoorwaarden creëren voor een “slimme meterkast”. - Actief inzetten om Groen Gas in te passen in het aardgasnet - Gezamenlijk met andere netbeheerders onderzoek doen naar operationele condities, zoals bij transport en veiligheid, en naar economische en juridische aspecten. - Onderzoeks- en demonstratieprojecten faciliteren voor (grote schaal) vergisting en vergassing. <p>RD&D- algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"> - De beoogde intensivering voor innovatie van de Rijksoverheid matchen 				
--	--	--	--	--

Gezamenlijke activiteiten	2008	2009	2010	2011
<p>Algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Partijen zullen tweemaal per jaar de geboekte voortgang met elkaar bespreken en bijsturen waar nodig. - Monitoren van de wisselwerking tussen openen van nieuwe en het eerder kunnen sluiten van oude centrales - Een agenda maken die de acties beschrijft die nodig zijn om voldoende flexibiliteit in de elektriciteitsvoorziening aan te brengen - Een definitieve inschatting van de haalbaarheid van de doelen maken partijen nadat alle huiswerkopgaven in dit akkoord zijn uitgevoerd. <p>Wind op zee</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een gezamenlijk stappenplan Wind op Zee om in 2020 een vermogen van 6000 MW wind op zee te realiseren. - Meer richting aanbrengen in publieke en private onderzoeksprogramma's <p>Wind op land</p> <ul style="list-style-type: none"> - Routes uitwerken om te zorgen dat de grotere fluctuatie in aanbod van windenergie kan worden opgevangen <p>Biomassa</p> <p>CCS</p> <ul style="list-style-type: none"> - In de Taskforce CCS de benodigde acties aangeven en de voortgang vaststellen. - In 2008 de mogelijke financieringsopties in kaart brengen zodat in 2009 politieke besluitvorming plaats kan vinden. - Streven naar maatschappelijk draagvlak en actieve samenwerking met nationale, regionale en lokale overheden tbv dialoog en solide en breed toegankelijke kennisbasis. <p>Warmte</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Rijksoverheid formuleert nog in 2008, samen met de energiesector een Aanvalsplan Warmte. - Randvoorwaarden opstellen om het potentieel aan energiebesparing door bestaande en nieuw te bouwen industriële WKK te kunnen realiseren. Aandacht ook aan optimale regelmogelijkheden van elektriciteitsproductie. 				